

הבהרות בשחבור (המרות)

המרה לפסוקית נשוא:

כידוע, כאשר הפסוקית היא פסוקית נשוא אין נשוא במשפט העיקרי (פסוקית הנשוא היא משפט שלם שממלא תפקיד של נשוא). במשפט העיקרי יש נושא ומשלימיו ואוגד והפסוקית פותחת במילת שעבוד. לעיתים יש צורך להחליף את סדר המילים – הנושא חייב לבוא לפני פסוקית הנשוא, לעיתים יש צורך להפוך פועל לשם פעולה.

דוגמות: מומחים סוברים כי צריכת כמות סבירה של קפה במהלך היום אינה מזיקה.

תשובה: סברת המומחים היא כי צריכת כמות סבירה של קפה במהלך היום אינה מזיקה.

כי צריכת כמות סבירה של קפה במהלך היום אינה מזיקה = פסוקית נשוא

בעקבות הרפורמה בעמלות פחתה ההוצאה החודשית הממוצעת של משקי הבית.

תשובה: ההוצאה החודשית הממוצעת של משקי הבית היא שפחתה בעקבות הרפורמה בעמלות.

הילדה הפלסטינית נפגשה עם נשיא טורקיה.

תשובה: הילדה הפלסטינית היא שנפגשה עם נשיא טורקיה.

המרה לפסוקית נושא:

יש שני דגמים לפסוקית נושא:

1. הפסוקית פותחת במילת שעבוד: מי ש..., מה ש...
2. במשפט העיקרי יש פועל סביל: נטען, נאמר, ידוע, נודע... והפסוקית פותחת במילת שעבוד.

דוגמה: המורים למתמטיקה אמרו כי הבחינה המשווה בשכבת יא' תערך ביום רביעי הבא.

תשובה: נאמר ע"י המורים למתמטיקה כי הבחינה המשווה בשכבת יא' תערך ביום רביעי הבא.

המרה למשפט פשוט בעל הסגר:

הפיכת הפועל (אם יש) לשם פעולה/ הוספת לפי / ל...

דוגמה: המורים למתמטיקה אמרו כי הבחינה המשווה בשכבת יא' תערך ביום רביעי הבא.

תשובה: **לדברי המורים למתמטיקה**, הבחינה המשווה בשכבת יא' תערך ביום רביעי הבא.

המורים למתמטיקה טענו כי הבחינה המשווה בשכבת יא' תערך ביום רביעי הבא.

תשובה: **לטענת המורים למתמטיקה**, הבחינה המשווה בשכבת יא' תערך ביום רביעי הבא.

המרה למשפט במבנה תחבירי מסוג אחר:

אם המשפט הוא מורכב הפכו אותו למשפט פשוט ולהפך.

פירוק משפטים למשפטים עצמאיים:

- הקפידו על יצירת משפטים עצמאיים.
- אם התבקשתם לסדר לפי סדר כרונולוגי (רצף זמנים), פרקו תחילה את המשפטים ואחר-כך סדרו לפי רצף הזמנים.

דוגמה: פירוק המשפט לשישה משפטים עצמאיים:

כשהם נדרשים לשפוט את השירים, השופטים עוסקים פעם אחר פעם בשאלה אם השיר "ריגש אותי" או "לא ריגש אותי", ונמנעים לעתים קרובות ממתן נימוק נוסף, המבוסס על ניסיון מקצועי, כושר אבחנה או ידע, שבזכותם נבחרו לתוכנית.

תשובה:

1. השופטים נדרשים לשפוט את השירים.
2. השופטים עוסקים פעם אחר פעם בשאלה מסוימת.
3. השאלה היא האם השיר "ריגש אותי" או "לא ריגש אותי".
4. השופטים נמנעים ממתן נימוק נוסף.
5. הנימוק הנוסף מבוסס על ניסיון מקצועי, כושר אבחנה או ידע.
6. בזכות הניסיון מקצועי, כושר אבחנה או הידע הם נבחרו לתוכנית.

משפט מורכב המובע **בדיבור ישיר** = ציטוט

אימא הסבירה לי: "אני לא יכולה להרשות לך ללכת לבד בלילה".

משפט מורכב המובע **בדיבור עקיף**

אימא הסבירה לי שהיא לא יכולה להרשות לי ללכת לבד בלילה.

אם מבקשים להפוך את המשפט למשפט מורכב בעל פסוקית תיאור:

- תכלית – כדי ש...
- תנאי –
 - תנאי קיים (מתייחס לעתיד ולהווה) - אם
 - תנאי בטל (מתייחס לעבר) – אילו
- סיבה – מפני ש...
- זמן – כאשר, לפני ש..., אחרי ש...
- ויתור – למרות ש...

דוגמאות:

1. לפניכם משפט: **על בני הנוער להכיר את מגרעותיו של האינטרנט כדי לדעת להתנהל בו בצורה חכמה.** נסח את המשפט כמשפט מורכב תוך הפיכת התיאור בו לפסוקית תיאור מתאימה.

תשובה: **על בני הנוער להכיר את מגרעותיו של האינטרנט כדי שידעו להתנהל בו בצורה חכמה.**

2. לפניכם משפט: **ייתכן שפער חדש יחסית שהולך ומחריף, יאפיל על כל הפערים האחרים.**

הפכו משפט זה למשפט מורכב בעל פסוקית תיאור תנאי.

תשובה: **אם פער חדש יחסית ילך ויחריף, הוא יאפיל על כל הפערים האחרים.**